

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

אברים שמנים

אברים שמנים אפילו הוקשו מהאש, שומנם מעכבם מלהעשות דשן, ולפיכך לעולם אין גמר מצוותם על ידי שיעשו כפחם [כאות ב' לעיל],

אלא דינם כאברים שנעשו שרירי, שגמר מצוותם על ידי חצות הלילה.

ומכל מקום מבואר בסוגיה, שיש חילוק בינם לבין אברים אחרים שנעשו שרירי, והוא, שאברים אחרים שנעשו שרירי, נגמרה מצוותם בחצות, בין אם היו בחצות על גבי המזבח, ובין אם לא היו בחצות על גבי המזבח. אבל אברים שמנים, לא נגמרת מצוותם, אלא אם כן היו על גבי המזבח בחצות, [וגם הוקשו על ידי האש].

וכשלא היו על גבי המזבח בחצות:

לדעת רבה – יש להם זמן אחר לגמר מצוותם, והוא חצות הלילה שאחרי כן, ואם יהיו בחצות הבא על גבי המזבח, תגמר אז מצוותם. [אבל בכך שיהיו על גבי המזבח בעלות השחר, לא תגמר מצוותם].

ולדעת רב חסדא – יש להם זמן אחר לגמר מצוותם, והוא עלות השחר הראשון, כי יש ללמוד בקל וחומר, שבו נגמרת מצוותם, שכן אם חצות הלילה שאינו פוסל אותם, בו נגמרת מצוותם, עמוד השחר שהם נפסלים בו בלינה, ודאי שבו נגמרת מצוותם. ודווקא עמוד השחר הראשון, אבל אם גם בעמוד השחר הראשון לא היו על גבי המזבח, שוב לעולם אין נגמרת מצוותם, [לא בחצות השני, ולא בעמוד השחר השני, שכבר אינו פסול בלינה].

לינה בראש המזבח

דין פשוט הוא, שאף על פי שאימורים שבקרקע העזרה נפסלים בעלות השחר בלינה, מלעלות עוד למזבח. אימורים שבראש המזבח, אינם נפסלים בעלות השחר בלינה, לכל הפחות לעניין זה, שאין צריך להורידם מהמזבח.

כי אפילו אם היו נפסלים בלינה, מאחר שהם על גבי המזבח, המזבח מקדש אותם שלא ירדו ממנו. [שהרי אפילו אלו שנפסלו בלינה בקרקע העזרה, אם עלו למזבח, המזבח מקדש אותם שלא ירדו, כפי שנתבאר בדף פ"ד].

ולדעת רבה – באמת אין צריך לטעם הזה, שהמזבח מקדש אותם, כי אין פסול לינה כלל לאימורים שעל גבי המזבח, ולכן אפילו אם ירדו מהמזבח אחר עלות השחר, מאחר שבשעת עלות השחר היו על גבי המזבח, לא נפסלו בלינה, וניתן לחזור ולהעלותם שוב. [וכעין זה מצינו לעניין לחם הפנים שאם לן אחר זמנו על השולחן לא נפסל בלינה].

ולדעת רבא – גם בראש המזבח האימורים נפסלים בלינה, ולכן, רק כשעודם על גבי המזבח אחר שנפסלו בו בלינה, אין צריך להורידם, משום שהמזבח מקדש פסולי לינה, אבל אם ירדו אחר כך, שוב אין לחזור ולהעלותם.

דברים נוספים [מלבד המזבח]

המקדשים את הפסולים

כבר נתבאר, שהמזבח מקדש פסולים שעלו עליו שלא ירדו ממנו. וכשם שהמזבח מקדש את הפסולים שראויים להיקרב עליו, שלא ירדו ממנו. [שנאמר "כָּל הַנֶּגַע בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ"].

(א) כך הכבש מקדש את הפסולים שראויים להיקרב, ולא ירדו ממנו אלא יעלו ממנו למזבח. [שנאמר "וּמִשְׁחָתָה אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל פְּלִי וְקִדְשָׁה אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִיָּה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קִדָּשִׁים", לרבות את הכבש].

(ב) וכמו כן, כך הכלים מקדשים את הפסולים שראויים להיקרב בהם. [שנאמר "כָּל הַנֶּגַע בָּהֶם יִקְדָּשׁ"].

וקידוש זה, שמקדשים כלי שרת את הפסולים שנכנסו לתוכם, מועיל הוא לכך, שיתקדשו קדושת הגוף ככשרים, ושוב אין להם פדיון.

ולדברי רבי יוחנן, כשנכנסו פסולים לכלי שרת, נתקדשו אף לעניין זה שמעתה יקרבו למזבח אף

לכתחילה, [ולכן דם שנתקבל בכלי שרת על ידי פסולים, אף שהוא פסול מחמת קבלת הפסולים, מכל מקום, מאחר שהוא בכלי שרת, יזרקוהו כשרים לכתחילה למזבח]. **אבל לדברי ריש לקיש לא נתקדשו להיקרב לכתחילה.**

אזכור מזבח

כבר נתבאר שהמזבח מקדש פסולים שעלו עליו שלא ירדו ממנו. והסתפקו בגמרא, האם המזבח מקדש רק פסולים שמונחים עליו ממש, או גם פסולים שנמצאים על גביו בלא לגעת בו, כגון שתלה איברים פסולים באזכור ראש המזבח. וספק זה לא נפשט בגמרא.

הכבש מקדש פסולים שיקרבו במזבח

כבר נתבאר, שכשם שהמזבח מקדש פסולים, כך הכבש מקדש אותם, ומאחר שנתקדשו על ידי הכבש, יקרבו במזבח.

- **אם אזכור מזבח וכבש מקדשים כגוף מזבח וכבש, ניתן להגביה את האברים מהכבש למזבח, כי אף בעודם מוגבהים מעל הכבש והמזבח, הם מקודשים, וכמי שלא ירדו מהכבש והמזבח.**

- **אבל אם אזכור מזבח וכבש אינם מקדשים כגוף מזבח וכבש, אי אפשר להגביה את האברים מהכבש למזבח, כי מאחר שבאזכור המזבח והכבש אינם מקדשים, נמצא שבשעה שהם מוגבהים, נחשבים הם כמי שירדו מהכבש והמזבח, וכבר שנינו, שכל הפסולים שקדשם המזבח, אם ירדו ממנו, שוב לא יעלו. ולכן, אם האזכור אינו מקדש, אין להגביה את האברים מהכבש למזבח, אלא לגוררם על גבי הכבש עד למזבח, בלא להגביהם כלל. ואף שיש מעט אזכור בין הכבש למזבח, כשהאברים נגררים מעל אותו אזכור, אינם נחשבים כמי שירדו מהכבש והמזבח, כי הוא אזכור מועט, וכשהם נגררים על גביו, בכל זמן רוב האבר הוא על הכבש או המזבח, ורק מיעוטו באזכור הזה, וכשהמיעוט האבר באזכור, והרוב על גבי הכבש או המזבח, הולכים אחר הרוב, כאילו הכל על גבי הכבש או המזבח. ובדבר זה נסתפק רמי בר חמא, האם דנים את האברים כדבר שלם, ללכת בו אחר הרוב, או שכל חלק מהאבר נידון לעצמו. ומעתה אם האזכור אינו מקדש, על כרחך דנים כל אבר כדבר שלם, כי לולא זה אין דרך להעביר את האברים מהכבש למזבח, ואם כן נפשט ספיקו של רמי בר חמא.**

עולת העוף הנפסלת במחשבה

מתחילת הסוגיה משמע, שאם אזכור מזבח וכבש מקדש, אין עולת העוף נפסלת במחשבת חוץ לזמנו באופן רגיל, [כלומר על מנת להקטיר למחר], כי גם אם היה עושה זאת בפועל, [כלומר ממתין להקטירה למחר], לא היתה נפסלת, כי מליקת עולת העוף היא בראש המזבח, והמזבח קולט אותה שם אפילו מחר כשהיא פסולה.

ולא תיתכן מחשבת פסול חוץ לזמנו בעולת העוף, אלא כשמלמד מחשבת הקטרה למחר, יחשוב גם להורידה מהמזבח בזמן שתיפסל בו בלינה, שאז אם היה מקיים מחשבתו, היתה נפסלת בלינה חוץ למזבח, והיתה פסולה לעלות שוב.

ורק אם אזכור מזבח אינו מקדש, עולת העוף נפסלת במחשבת חוץ לזמנו גם באופן רגיל, [כלומר על מנת להקטיר למחר], כי אף על פי שהיא בראש המזבח, מכל מקום מאחר שהיא ביד המולק, ולא על גבי המזבח ממש, אין המזבח קולט אותה לקדשה, ומאחר שאם היה ממתין למחר כפי מחשבתו, היתה נפסלת, לכן גם המחשבה הזו פוסלת.

אולם ממסקנת הסוגיה משמע, שאף לדעת האומרים אזכור מזבח אינו מקדש, אין זה אלא כשהמחזיק את האברים עומד חוץ למזבח, אבל כשהוא עצמו עומד על המזבח, גם מה שבידו נחשב כעומד ממש על המזבח, והמזבח מקדשו. ואם כן, אפילו אם אזכור מזבח אינו מקדש כמזבח, אין עולת העוף נפסלת במחשבת חוץ לזמנו, אלא כשמלבד המחשבה להקטיר למחר, חשב גם להורידה מהמזבח עד מחר בזמן שתיפסל בלינה חוץ למזבח, באופן שלא תהא כשרה לעלות לו.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)